

Lägesbild 2022

Svedala kommun

Rådet för trygghet och folkhälsa

Dokumentet har tagits fram av Samordningsgruppen

Lägesbild trygghet

Svedala kommuns arbete inom folkhälsa och trygghet utgår från kommande lagstiftning som ger kommunerna ett större ansvar i det brottsförebyggande arbetet. Arbetet utgår från en nulägesanalys som därefter mynnar ut i en lokalt förankrad åtgärdsplan.

Analysen har sin grund i kvantitativt och kvalitativt underlag. Sådana underlag är polisens trygghetsmätning, aktuell brottsstatistik, Folkhälsomyndighetens folkhälsoundersökning, Region Skånes folkhälsorapport, Svedala kommuns riktade medborgardialoger, SCB's medborgarundersökning, fysiska och digitala trygghetsvandringar och erfarenheter inhämtade från kommunens verksamheter genom Rådet för trygghet och folkhälsa. Genom dessa underlag framträder vad kommuninvånarna och lokalsamhället anser det angeläget att arbeta med.

Lägesbilden revideras årligen för att i sin tur utgöra underlag för åtgärdsplanen. Följande utgör lägesbilden för Svedala kommun inför 2023.

Kommunen som helhet

Den faktiska och uppgivna utsattheten för brott uppvisar överlag en fortsatt positiv trend och sett till anmälda brott per tusen invånare framträder kommunen som en av de tryggaste i Skåne (se bild nedan). Ett aktivt och långsiktigt förebyggandearbete behövs alltjämt för att upprätthålla en god grundtrygghet och för att påverka de otrygghetsfaktorer som finns.

I den lokala lägesbilden vad avser trygghet pekar polisens trygghetsmätning på ett antal tydliga faktorer som påverkar tryggheten negativt. Tryggheten utgör även den tydligaste faktorn för ett välmående företagsklimat enligt Svenskt näringsliv senaste mätning.

De främst utpekade otrygghetsfaktorerna utgörs av skadegörelse, ordningsstörande ungdomar och motorburen ungdom. Trenden är, och har varit, positiv de senaste åren men dessa områden framträder som mest angelägna ur medborgarperspektiv. Några avvikelser i trenden är ett upplevt ökat problem med skadegörelse i Bara och Klågerup.

Missbruksproblematiken kopplat till narkotika är fortsatt låg men likväl angelägen att angripa förebyggande. En ny trend är förekomsten av lustgas och så kallade "vapes" bland unga, berusningsmedel som inte är olagliga men däremot hälsofarliga.

Svedala kommuns egna medborgardialoger, trygghetsvandringar och samverkansfora (bland annat Youngster) bekräftar denna övergripande lägesbild som förtydligas ytterligare för respektive kommundel nedan.

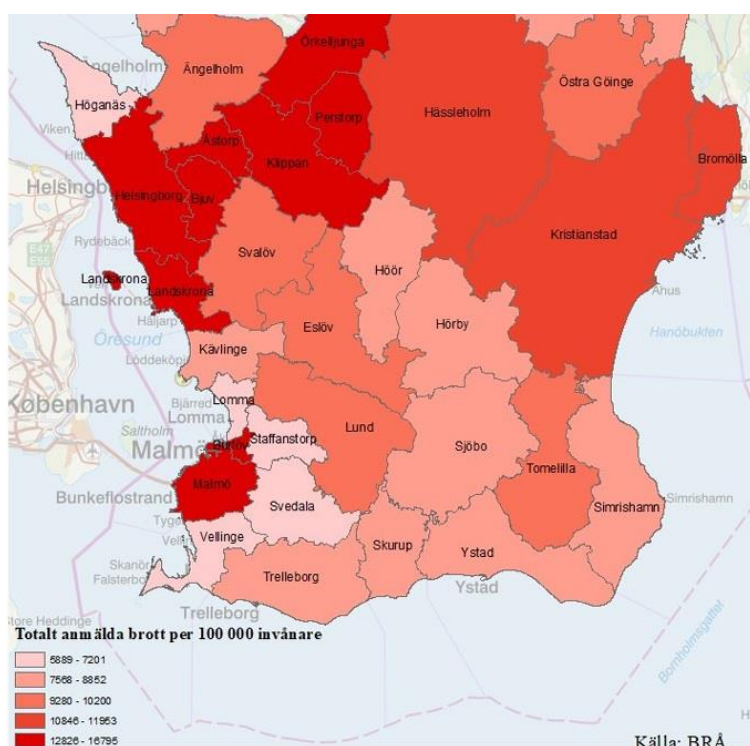

Samverkansfora och metoder som tidigt samordnade insatser (TSI) och Youngster visar på god effekt men också ett fortsatt behov av liknande återkommande åtgärder för att fånga upp såväl individer och problemfaktorer som trender.

Genom lägesbilsarbetet kan vi konstatera att i Svedala kommun inte har någon etablering av kriminella nätverk eller organiserad brottslighet.

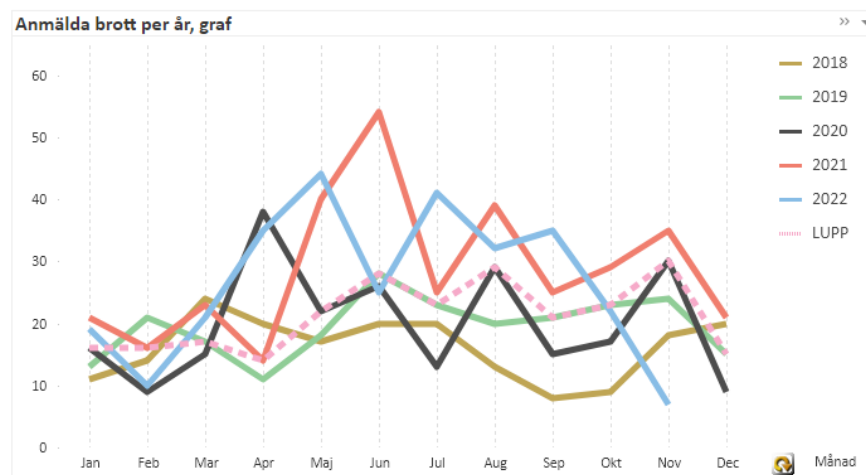
Nedan följer visualiseringar av brottsstatistik först generellt därefter kopplat till vissa brottstyper av särskilt intresse följt av utdrag från medborgardialog.

Totalt anmälda brott per 1000 invånare i Skåne fördelat per kommun (2020):

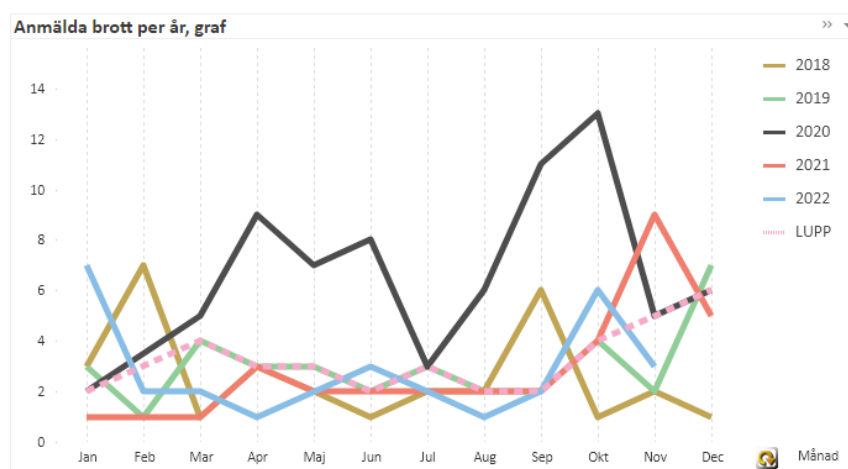

Utdrag ur brottsstatistik för Svedala kommun som helhet avseende skadegörelse¹:

Utdrag ur brottsstatistik för Svedala kommun som helhet avseende inbrott:

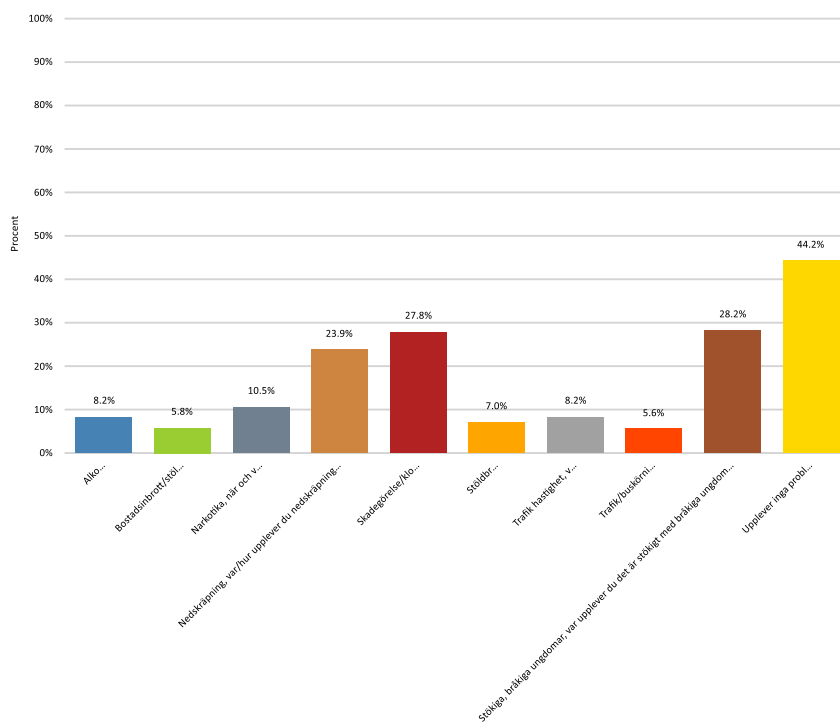

Brottskategorier	Brottskoder	År	2022
Total	Total		29
	0825 Stöld genom inbrott från källare, vind		8
Tillgreppsbrott (exkl i butik)	0826 Stöld genom inbrott från fritidshus		1
	0857 Försök till stöld genom inbrott från villa/radhus		5
	9801 Fullbordad stöld genom inbrott från villa/radhus		12
	9802 Fullbordad stöld genom inbrott, från lägenhet		3

¹ Med 'lupp' avses en förväntad utveckling.

Underlag från medborgardialog skola (fråga 5 "Finns det några problem i det område där du bor eller går i skolan?"):

Bara och Klågerup

Vad gäller Bara tätort utgör skadegörelse en framträdande otrygghetsfaktor som dessutom avviker från den annars positiva trenden. Skadegörelsen riktas mot såväl Skånetrafikens hållplatser men främst kommunala verksamheter såsom skolor genom krossade rutor och klotter. Lokalt upplevs Bara torg som en plats där otrygghet uppstår till följd av samlingar av ungdomar och händelser från ofog till rent brottsliga handlingar; intill Bara torg har bland annat Spångholmsskolan utsatts för återkommande skadegörelse. Narkotikabruk har även upptäckts på platser som avskilda förskolor efter stängningstid.

Betydelsen av meningsfull sysselsättning och fritid är tydlig där fungerande öppna mötesplatser och vuxna som vistas utomhus kvällstid är framgångsfaktorer i det trygghetsskapande arbetet. Attityder på sociala forum bedöms utgöra en påverkande faktor i den upplevda tryggheten vilket ger anledning att jobba ytterligare med kommunikationen mellan offentliga aktörer och lokalsamhället. Boende har återkommande önskat ökad närvaro av exempelvis trygghetsvårdar, polis och andra delar av lokalsamhället som kan bidra till en social kontroll och ökad trygghet.

Klågerups tätort delar problembild med Bara i det att skadegörelsen utgör en framträdande otrygghetsfaktor. Klågerupskolan har utsatts för återkommande skadegörelse och likaså biblioteket under meröppet samt Skånetrafikens hållplatser.

Gemensamt för Bara och Klågerup är faktorn störande beteende av mopedburen ungdom i form av buller och trafikerande av gång- och cykelbanor. Trenden i detta avseende är dock positiv.

Utdrag ur polisens trygghetsmätning för Bara och Klågerup:

	2022* n=178	2021* n=187	2020_2 n=190	2019 n=174	2018 n=191	2017 n=176	2016_2 n=199
Utemiljö							
Nedskräpning	39 (2)	37 (2)	39 (2)	30 (1)	35 (2)	38 (2)	36 (2)
Skadegörelse	54 (6)	48 (5)	47 (5)	44 (4)	49 (5)	45 (4)	54 (6)
Utomhusstörningar							
Folk bråkar och slåss, utomhus	5 (1)	8 (1)	10 (2)	7 (1)	5 (1)	10 (2)	4 (0)
Kvinnor antastas	2 (0)	4 (1)	4 (1)	4 (1)	4 (1)	3 (1)	6 (1)
Ungdomsgång bråkar och stör ordningen	34 (5)	39 (5)	43 (6)	27 (3)	29 (3)	42 (6)	31 (4)
Bilarna kör för fort	52 (2)	51 (2)	53 (2)	55 (3)	48 (2)	46 (2)	47 (2)
Buskörning med mopeder, mc	38 (5)	44 (6)	46 (6)	42 (5)	39 (5)	41 (5)	50 (6)
Trafikregler respekteras inte	28 (2)	24 (2)	32 (3)	28 (2)	23 (1)	24 (2)	27 (2)
Andel uppfattat minst ett problem							
Andel uppfattat minst ett problem	81 (4)	79 (3)	82 (4)	76 (2)	80 (3)	81 (3)	84 (4)

Svedala tätort

I Svedala tätort har det upplevda problemet med ordningsstörande ungdom minskat. Den öppna narkotikahandeln som tidigare utgjorde en tydlig problembild har i princip upphört. Överlåtelse och bruk sker i stället utspjutt i tätorten på olika mer isolerade platser såsom i anslutning till NFU och Marbäcksskola och förskola. Aggarpskolans område upplevs som något mer framträdande som bitvis otryggt område genom ordningsstörningar i trafik och samlingar av ungdomar med bruk av lustgas, "vapes" och även narkotika. Inbrott och skadegörelse har även förekommit i anknäring till skolan och Aggarpsvallen.

Även för Svedala tätort upplevs bitvis motorburen ungdom som ett problem på platser som skolor och industriområden men trenden i detta avseende är positiv.

Förekomsten av bostadsinbrott är låg men stölder i och ur fordon återkommer på mer avskilda platser och parkeringar i tätorten.

Utifrån denna lägesbild har ett antal åtgärder tagits fram som utgångspunkter för det fortsatta arbetet inom trygghet.

Utdrag ur polisens trygghetsmätning för Svedala:

	2022* n=178	2021* n=187	2020_2 n=190	2019 n=174	2018 n=191	2017 n=176	2016_2 n=199
Utomhusstörningar							
Folk bråkar och slåss, utomhus	9 (2)	10 (2)	10 (2)	18 (3)	7 (1)	10 (2)	9 (2)
Kvinnor antastas	7 (2)	7 (2)	8 (2)	10 (2)	9 (2)	10 (2)	10 (2)
Ungdomsgång bråkar och stör ordningen	26 (3)	30 (4)	31 (4)	35 (5)	35 (5)	30 (4)	27 (3)
Bilarna kör för fort	46 (2)	51 (2)	58 (3)	52 (2)	60 (4)	49 (2)	55 (3)
Buskörning med mopeder, mc	35 (4)	43 (5)	48 (6)	44 (6)	40 (5)	33 (4)	31 (3)
Trafikregler respekteras inte	27 (2)	31 (2)	38 (4)	27 (2)	29 (2)	26 (2)	31 (2)
Andel uppfattat minst ett problem							
Andel uppfattat minst ett problem	72 (2)	78 (3)	80 (3)	78 (3)	84 (4)	78 (3)	77 (2)

Lägesbild folkhälsa

Kommunen som helhet

I såväl landet i stort som lokalt framkommer att den psykisk ohälsan bland unga ökar. Region Skånes folkhälsoenkät som genomfördes 2021 visar följande trender för Skåne som helhet.

Hälsan är över lag god men det finns skillnader mellan pojkar och flickor, där pojkar generellt mår bättre och det finns en tendens att ju yngre man är desto bättre mår man. Trenden för den psykiska hälsan är att den är sjunkande för både flickor och pojkar i samtliga årskurser i relation till när den första undersökningen gjordes 2012. Den största försämringen jämfört med undersökningen 2016 syns bland flickor i årskurs 6. När det kommer till stress, så kan man se att känslan av stress i vardagen var minst dubbelt så vanlig hos flickor jämfört med pojkar. Gällande levnadsvanor så syns både positiva och negativa förändringar. Rökning och alkoholkonsumtion går nedåt, medan snusning ökar. Läskkonsumtionen minskar medan konsumtion av energidryck ökar i alla undersökningsgrupper utom flickor i gymnasieålder. Gällande fysisk aktivitet så är drygt hälften av eleverna i årskurs 6 mer fysiskt aktiva, det minskar ju äldre eleverna blir. Över lag är andelarna högre för pojkar än för flickor.

I Skånesnittet kan vi konstatera, gällande sociala relationer, att tilliten bland flickor är lägre än hos pojkar och äldre känner mindre tillit än yngre. Måttet mäts genom frågan "man kan lita på de flesta människor". Majoriteten i samtliga årskurser känner att det är lätt att prata med vuxna som man bor med och en negativ trend är att andelen elever som besväras av ensamhet ökar. Allt fler elever känner till sina rättigheter enligt barnkonventionen och då framför allt bland yngre elever. Pojkar känner sig i regel tryggare än flickor trots att pojkar är mer utsatta för brott med undantag för oönskad sexuell handling.

Majoriteten av Skånes elever trivs i skolan men en minskning har skett i relation till 2016. Flickor känner sig generellt sett mer stressade av skolarbete än pojkar, i årkurs 9 och gymnasiet åk 2 visar resultatet dubbelt så många jämfört med pojkar. Siffrorna något lägre i åk 6 dock samma könsskillnad, bland flickor har andelen som känner sig stressade av skolarbetet nästintill dubblat sedan den första mätningen 2012. Upplevelsen av studiesvårigheter är överlag vanligare bland äldre elever.

Gällande fritid beskriver majoriteten av eleverna i Skåne att de trivs bra med sin fritid, pojkar trivs bättre än flickor (i alla åldrar). Jämfört med 2016 syns en minskning av andelen som trivs, framför allt för flickor i årskurs 6. Vad gäller deltagande i föreningslivet så ser man en sjunkande trend över tid. På gruppnivå ser man ett högre deltagande bland de yngsta eleverna och att det minskar med stigande ålder. Majoriteten av eleverna uppgav att de har en ljus framtidstro, med högre andelar för pojkar jämfört med flickor, i alla årskurser. Jämfört med 2016 har andelen med ljus framtidstro sjunkit, framför allt för flickor i årskurs 6.

För Svedala finns det ett antal frågor som avviker från Skånesnittet, både ur ett negativt perspektiv kontra positivt. Då lägesbilden behöver ta avstamp i utmaningar följer en sammanfattning på de negativa trenderna för Svedala kommun.

För årskurs 6 ser vi att det är vanligare att man har druckit alkohol jämfört med Skånesnittet, även andelen som upplever att de har ett problematiskt användande av sociala medier, andelen som upplever psykiska besvär, de som blivit mobbade, och trygghet i bostadsområdet avviker negativt. Utöver detta kan vi se att årskurs 6 känner sig stressade av skolarbetet och upplever större studiesvårigheter jämfört med Skåne som helhet.

För årskurs 9 sticker det ut på ett negativt sätt att fler antal nior i Svedala än Skånesnittet har druckit alkohol det senaste året, fler som snusar, fler som upplever att de har psykiska besvär och fler som inte får tillräckligt med sömn. Det är även färre än snittet som klarar av skolan utan studiesvårigheter och färre som trivs bra i skolan.

Utifrån en lokal lägesbild ser vi nya negativa folkhälsotrender i form av bruk av lustgas och så kallade "vapes", där det förstnämnda adresseras i den nationella ANDTS-strategin. I samma strategi anges att nästa steg i det förebyggande antidopingarbetet bör tas.

Utifrån denna lägesbild har ett antal åtgärder tagits fram som utgångspunkter för det fortsatta arbetet inom folkhälsa.